

לכפר. (23)

ופרכינן: **מתיב רב נתן אבוה דרב הונא:** כתיב גבי חלב "ואכל לא תאכלוהו", ודרשינן: **אין לי לטהר מידי נבלה אלא חלב שאסור באכילה ומותר בהנאה** דכתיב "יעשה לכל מלאכה". **חלב של שור הנסקל ועגלה ערופה** שאסורים בהנאה, **מנין שטהור מטומאת נבילה? תלמוד לומר "כל חלב",** שסמוך לו כתיב "כי כל אוכל חלב מן הבהמה", ומרבינן חלב שור הנסקל ועגלה ערופה שאף על פי שאסורים בהנאה חלב שלהם טהור.

ומקשה רב נתן, **ואי סלקא דעתך עגלה ערופה טהורה היא,** כיצד סלקא דעתך למימר היא טהורה וחלבה טמא, דאם עגלה ערופה אכן טהורה היא כדאמר רב דימי, למה צריך פסוק מיוחד לרבות חלבה שטהור, הרי לא יתכן שהעגלה טהורה וחלבה טמא.

ומתריצין: **היכא דערף מיערף, לא איצטריכא ליה,** לא צריך פסוק מיוחד לטהר חלבה של עגלה לאחר שנערפה כיון שכולה טהור. **כי איצטריכא "כל חלב" לטהר חלב עגלה, היכא דשחטא מישחט,** באופן שלאחר שנאסרה מחיים [כמו שיבואר להלן], נשחטה, ואף שהיא אסורה, למדנו שחלבה טהור.

ומקשינן: **ותיהני ליה שחיטה לטהרה מידי נבלה.** אף על פי ששחיטה אינה מתירתה לא באכילה ולא בהנאה, מכל מקום תטהרנה מלטמא, שלא מצאנו שחוטת בבהמה טהורה שמתמאה, וממילא פשיטא שחלבה גם כן טהור, ככל בשרה, ואמאי אצטריך קרא לטהר חלבה?

ומתריצין: **לא צריכא, שמתה.** מדובר בעגלה שמתה [לא בשחיטה] שבשרה טמא ועל כן צריך את הפסוק כל חלב לטהר את

23. כאן בסוגיא הובא הדמיון לקדשים לענין טהרת העגלה, ובמגילה כא א ילפינן נמי מהאי קרא דכל היום כשר לעריפתה. ובקידושין נו. הובאה דרשא זו לאסור את העגלה בהנאה, ולשון רש"י שם "דירידתה לנחל היא הגורמת לה שם עריפה ואוסרתה".

ובנתיבות הקודש הקשה דהא אמרינן בקידושין דלא מצינו בע"ח אסורין, והיאך אסרינן עגלה מחיים? וביאר דעל כרחק ירידתה לנחל איתן זהו תחילת מעשה עריפה, ועל ידי מעשה נאסרין בע"ח אפילו מחיים.

אלא דהקשה מדברי הרמב"ם [פ"י מרוצח ה"ו] דאף אם לא נערפה, אם מתה או נשחטה אחר ירידתה הרי זה אסורה ותקבר. ומשמע דנחל איתן הוא דין גמור שאוסר אותה ולא

בגלל שהתחיל מעשה עריפה. והביא משמיה דהגרי"ז בביאור הדבר, דכיון דכתיב בעגלה "והורידו" זקני העיר את העגלה אל נחל איתן אמרה תורה שירידתה אוסרתה. [ולכאורה יתכן מקור נפלא לדברי הגרי"ז מהירושלמי סוטה מג ב "מאימתי היא נאסרת, והורידו משעת הורדה"].

ובתוס' ביומא נט ב בד"ה והרי כתבו דבעגלה ערופה ליכא דין מעילה אלא רק איסור הנאה, וכן כתבו התו"י יומא סא ב בד"ה ועגלה. אך יש מהראשונים שכתבו דאף מעילה יש בה. [יעויין ר"ש משאנ"ץ פסחים כו].

ובנתיבות הקודש הביא ספיקו של בעל האור שמח אם אמרינן קדשים שמתו יצאו מידי מעילה, האם האיסור עדיין קיים או שהותר